

zprávy z konference |
conference news

text: Lucie Jagošová, Lenka Mrázová, foto: Petr Čučka, FF MU

Ohlédnutí za mezinárodní vědeckou konferencí Muzeo50

Oddělení muzeologie patří k nejstarším stálým muzeologickým univerzitním centrům na světě. Svoji činností navazuje na Lektorát muzejnictví, který byl při Masarykově univerzitě zřízen v roce 1921 a byl u nás vůbec prvním pracovištěm, které se věnovalo systematickému vzdělávání muzejních pracovníků. Oddělení muzeologie pak zahájilo svou činnost počátkem 60. let 20. století nejprve jako externí katedra tehdejší Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, následně se stalo součástí Ústavu

archeologie a muzeologie Filozofické fakulty. Za dosavadní padesátiletou existenci pracoviště absolvovalo studium muzeologie přes 250 studentů postgraduálního studia a více než 500 studentů řádného studia. Brněnská muzeologie, spjatá od svých počátků s výraznou světově uznávanou osobností Zbyňka Zbyslava Stránského, se podílela na formování muzeologie jako svěbytného odborného oboru, stejně jako na formování mezinárodní i české profesní komunity.

K významnému jubileu uspořádalo oddělení muzeologie v reprezentativních prostorách brněnského Univerzitního kina Scala ve dnech **25.–26. listopadu 2014** unikátní mezinárodní vědeckou konferenci **Muzeo50**. Konference, zaměřená na problematiku muzeologie a péče o kulturní dědictví, se uskutečnila pod záštitou děkana Filozofické fakulty Masarykovy univerzity prof. Milana Pola, CSc. a České komise pro UNESCO. Partnery konference se staly Technické muzeum v Brně, Český výbor ICOM a Univerzitní kino Scala. Vedle vyučujících z Filozofické fakulty přijala pozvání a roli přednášejících **řada odborníků ze zahraničí** (USA, Velká Británie, Francie, Německo, Rakousko, Holandsko, Slovenská republika), kteří, vedle účasti na konferenci, věnovali také tematicky návazné přednášky studentům muzeologie na Filozofické fakultě. Simultánně tlumočené konference se zúčastnilo na 250 posluchačů z řad muzejníků, absolventů a studentů muzeologie a také odborníků z příbuzných oborů z České republiky i ze zahraničí.

Oficiální zahájení konference moderoval garant oboru muzeologie prof. Mgr. Jiří Macháček, Ph.D. Úvodním proslavem zahájil konferenci proděkan Filozofické fakulty Masarykovy univerzity doc. PhDr. Tomáš Pospíšil, Ph.D., po kterém následovaly pozdravy čestných hostů konference. Jménem Ministerstva kultury pohovořila náměstkyně ministra kultury PhDr. Anna Matoušková. Vzácnými hosty, zastupujícími Českou komisi pro UNESCO, byli Mgr. Petr Gazdík, předseda České komise pro UNESCO a člen Parlamentu České republiky, a Mgr. Michal Beneš, CSc., II. místopředseda České komise pro UNESCO. Partnerské instituce Technické muzeum v Brně a Český výbor ICOM zastoupil náměstek ředitele v odboru vědy a techniky Technického muzea v Brně a člen předsednictva Českého výboru ICOM Ing. Ivo Štěpánek.

Program konference byl strukturován do tří tematických bloků zaměřených na hlavní směry teoretické i aplikované muzeologie – **vývoj muzeologie jako vědecké disciplíny, muzejní pedagogiku a muzejní výstavnictví**. První konferenční den byl věnován vývoji muzeologie jako vědecké disciplíny. Úvodním vystoupením **Museology at the Crossroads** zahájil tematický blok prezident mezinárodní komise pro muzeologii ICOM **François Mairesse** (Université Sorbonne Nouvelle, Paříž), který se v rovině současné ekonomické, geopolitické a epistemologické situace zamýšlel nad tím, jakými způsoby lze aktuálně uvažovat o muzeologii. Společný příspěvek s **Marliese Raffler** přednesla **Bernadette Biedermann** (Karl-Franzens-Universität, Graz) pod názvem **Von NOUOPHOREN und anderen Dingen**, věnovaný strukturaci a teorii fenoménu muzeologie z pohledu historické muzeologie a muzejního výstavnictví. Následující přednášející, **Markus Walz** (HTWK, Lipsko), prezentoval téma **Theorie und Praxeologie der Museologie. Zur aktuellen Blütezeit der Speziellen Museologien in Deutschland**, v němž se zamýšlel nad současným stavem výuky muzeologie v Německu a fenoménem speciálních muzeologií. Pořadatelskou institucí v tomto bloku reprezentoval **Otakar Kirsch** s tématem **Mezinárodní muzejní svaz. K počátkům organizovaného setkávání muzejních pracovníků**. Přiblížil vznik a vývoj nejstarší mezinárodní zájmové organizace, která sdružovala muzejní pracovníky z Evropy a Severní Ameriky. První konferenční den uzavřel příspěvek **Lenky Mrázové a Daniela Drápaly** (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity) s názvem **Projekt nové koncepce UNESCO Chair na Masarykově univerzitě**, který se zabýval otázkou současné transformace UNESCO Chair na Masarykově univerzitě.

Dopoledne druhého konferenčního dne bylo věnováno muzejní pedagogice. Ředitelka Research Centre for Museums and Galleries **Jocelyn Dodd** (University of Leicester) vystoupila s příspěvkem **The Socially Purposeful Museum**, v němž se věnovala sociálnímu smyslu muzea a jeho akcentaci v současné muzejní praxi. **George Hein** (University of Lesley), legenda americké pedagogiky a propagátor myšlenek pedagogického konstruktivismu v muzejním prostředí prezentoval téma **A Democratic Theory of Museum Education**. Na podkladu stručné historie muzejní edukace a nástinu teorie progresivní edukace v příspěvku uvedl i příklady demokratických vzdělávacích programů a výstav v současných muzeích. Blok uzavřely **Lucie Jagošová a Lenka Mrázová** (Filozofická fakulta Masarykovy univerzity) společným příspěvkem **Tra-**

dice muzejní pedagogiky v České republice s přihlédnutím k roli brněnské muzeologie na jejím vývoji. Příspěvek byl krátkým připomenutím vývoje oboru v České republice jak v rovině teoretické, tak i v rovině jeho výuky na Masarykově univerzitě v Brně.

Odpoledne druhého konferenčního dne bylo věnováno problematice muzejního výstavnictví. Blok zahájil **Ulrich Schwarz** (Universität der Künste, Berlín) příspěvkem **Drei Prinzipien der Ausstellungsgestaltung**. Reflektoval v něm souvislost tvorby výstav s vnitřním postojem autora výstavy a tři základní principy výstavní tvorby definované firmou BERTRON SCHWARZ FREY, které doložil názornými příklady. **Luboš Kačirek a Pavol Tišliar** (Univerzita Komenského, Bratislava) přednesli téma **Muzejné výstavnictvo na Slovensku v současnosti**. Přiblížili stav současného muzejnictví na Slovensku na příkladech nových muzejních expozic i nejvýznamnějších příležitostných výstav. **Václav Rutar** (Národní technické muzeum, Praha) zaměřil svoji pozornost na **Teoretická východiska prezentace vědních oborů v muzeích**. Pokusil se postihnout úlohu muzeí v problematice přibližování vědních oborů širší veřejnosti typicky muzejními formami na příkladu rozdílného přístupu k prezentaci vědních oborů u muzeí a science center. Příspěvkem **The Concept of Museality in Contemporary Museological Discourse** konference uzavřel **Peter van Mensch**. Úvaha nad muzeologickou polemikou konce druhé poloviny 20. století byla podnětem pro prezentaci metody posuzování kulturní hodnoty jako užitečného nástroje pro spravování sbírek, který je v souladu se Stránského konceptem muzeality.

Tematickou skladbou i obsahovou diverzitou jednotlivých příspěvků nabídla konference velmi komplexní pohled na současnou muzeologickou i muzejní praxi. Konferenční publikum si nenechalo ujít jedinečnou příležitost využít velkého prostoru pro diskuse s přednášejícími osobnostmi světové muzeologie jak v samotném konferenčním sále, tak následně i v průběhu společenského večera. Ten se díky vstřícnosti partnerské instituce uskutečnil v **Technickém muzeu v Brně**.

Za organizační tým děkujeme všem, kteří se na zdárném průběhu konference podíleli odbornou garancí, partnerskou spoluprací, odbornými radami a doporučeními nebo konkrétní pomocí či dobrovolnou výpomocí při samotné realizaci. Přednášejícím i účastníkům děkujeme za aktivní účast a skvělou atmosféru na konferenci. Bylo nám ctí být hostiteli tohoto jedinečného muzeologického setkání. ■